

Prof. Dr. Kayıhan PALA
Bursa Milletvekili
Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Üyesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 98 inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96 ve 99 uncu maddelerine uygun olarak, T.C. Sağlık Bakanlığı'na iletilmesi ve Sayın Bakan Fahrettin Koca tarafından yazılı olarak yanıtlanması için gereğinin yapılmasını arz ederim.04/07/2023

Kayıhan PALA
Bursa Milletvekili

Sağlıkta eşitsizlikler, insanların sağlıklarını olumsuz etkileyen ve erken ölümlere yol açan kaçınılmaz sağlık farklılıklarıdır. Sağlık doğuştan kazanılmış en temel insan haklarından biri olduğuna göre, bu farklılıkların giderilmesi gerekir.

Sağlıkta eşitsizlikler **sağlığın belirleyicileri** ve **sağlık sistemi** ile doğrudan ilişkilidir. Bu bakımdan sağlık hizmetleri herkes için elde edilebilir ve erişilebilir olmalıdır. Ancak yeterli sayıda ve işlevde sağlık bakımı ve halk sağlığı kuruluşu, donanımı, hizmetleri ve programlarının sağlanmasıyla sağlık hizmetleri elde edilebilir. Sağlık hizmetlerine erişilebilirliğin sağlanması için ise ayrımcılık olmamasının yanı sıra, sağlık hizmeti sunan kuruluşların yaşanılan yerin yakınında bulunması, hizmetten yararlanabilmeye güç yetmesi ya da gücü yetmeyenler için hizmetin ücretsiz sunulması ve sağlık hizmetlerine erişilebilirliğe ilişkin toplumun yeterince bilgilendirilmesi gerekir.

Türkiye'de, başta bebek ölüm hızı ve 5 yaş altı çocuk ölüm hızı olmak üzere sağlık göstergeleri incelendiğinde iller ve sosyal sınıflar arasında sağlıkta büyük eşitsizlikler söz konusudur. Bu çerçevede olmak üzere;

- 1) Türkiye'de bebek ölüm hızı son on yılda (2013-2022) yüzde 20'lik hane halkı refah düzeylerine göre sosyal sınıflar arasında nasıl bir değişim göstermiştir?
- 2) Türkiye'de 2022 yılında (veya en son elde edilen yıla göre) sosyal sınıflar arasında (yüzde 20'lik hane halkı refah düzeylerine göre) il bazında bebek ölüm hızı değerleri nedir?
- 3) Benzer biçimde 2022 yılında (veya en son elde edilen yıla göre) 5 yaşın altındaki çocuk ölüm hızının, hane halkı refah düzeyine göre il bazında değerleri nedir?
- 4) Ülkemizde TÜİK verilerine göre bebek ölüm hızı 2022 yılında binde 9,2'dir ve binde 3,4 olan Avrupa Birliği ortalamasına göre çok yüksektir. Bakanlığınızın bebek ölüm hızını azaltmak amacıyla bu konuda herhangi bir çalışması ve/veya planlaması bulunmakta mıdır? Varsa nelerdir?
- 5) Türkiye'de iller arasında bebek ölüm hızında önemli farklılıklar söz konusudur. Örneğin TÜİK verilerine göre 2022 yılında Çanakkale'de dünyaya gözlerini açan her bin bebekten yalnızca 4,1'i bir yıl içerisinde yaşamını yitirmişken, Siirt'te her bin bebekten 16,8'i yaşamını yitirmiştir. Bakanlığınızın bebek ölüm hızının yüksek olduğu illerdeki bebek ölümlerini azaltmak için herhangi bir eylem planı var mıdır? Varsa nelerdir?